

ELUCIDATIO FIGURÆ MINORIS SUB TI- TULO: NOMINA PHASIIUM ET ASPECTUUM LUNÆ.

FIGURA hanc ex Nobilissimi & Doctissimi He-
velii selenographia pag. 181. apposui, ut eo fa-
cilius addisci possent varii Luna Crescentis & Decre-
scens in Caelo Positus & Aspectus, ac quo pacto idem
Planeta in suo Eccentrico crescat, & decrescat. In hac
ipsa autem Figura cernere licet, Lunam semper avertis
à Sole cornibus splendere, atque hoc ad dextram si-
to, cornua sua ad Sinistram extendere, eademque

Luna sem-
per avertis
à Sole cor-
nibus splen-
det.

Phases Lu-
nae Crescen-
tis.

Intolu-
nium.

Luna Pri-
ma.

Cornicu-
culata.

Falcata.

Cornigera.

Curvata.

Lunata.

Plusquam
Lunata.

Adolescens.

Dimidiata.

Phases Lu-
nae Decre-
scens.

Plenilu-
nium.

Phases Lunæ Crescentis.

HÆ Phases ab Interlunio ad Plenilunium in Semicirculo
Luna Crescentis positæ ostendunt quantitatem lumi-
nis, quod Corpus Luna Terreno Globo obvertit, dum in-
ter Novilunium & Plenilunium paulatim accrescit. Luna
Crescens prioribus horis noctis lucet, & quo magis cre-
scit, eo diutius nocte splendet, donec in Plenilunio totam
noctem luceat.

Interlunium, Coniunctio & Novilunium, quando Luna
in ipso Coniunctionis cum Sole puncto constituta, nusquam
in Terris lumen suum conspicitur. Fit hoc eo quod si-
ve congressu, & conjunctione Solis & Luna, quod tempus
à Plinio eleganter Interlunium appellatur, quo pacto In-
terregnum dicitur tempus illud, quod inter Regis defun-
cti obitum, & novi post creandi & constituendi electio-
nem intercedit. Nam Interlunio durante Veterem Lunam
ex conspectu nostro amissimus, & Novam nondum in con-
spectu habemus. Nominatur etiam Luna Silens, Nova,
Vacua Siliens, Luna Extincta, Neomenia, Nox illamis.

1. Luna Prima, Luna Nova vespere post Occasum
Solis in parte Caeli occidentali se quandoque conspiciendam
præbet.

2. Luna Corniculata, καρπιδοῦς Græcis, quæ altero die
post Coniunctionem apparet.

3. Luna Falcata, Semiflexus Aspectus, 1. Tridua Luna,
καρπιδοῦς Græcis, quæ tertio post Coniunctionem
die hanc faciem Falcis similem ostendit.

4. Luna Cornigera, Græcis κεραιῶν αὐλῆν ἐν περὶ αὐτῆς
vel περὶ αὐτῆς αὐλῆν, quarta Luna, quarto post Coniunctio-
nem die in conspectum procedens.

5. Luna Curvata, vel Cornuta, aut Concava. Ocellis
Aspectus.

6. Luna Lunata. Sextilis Aspectus. * quæ plerumque,
quando quinque est dierum, hoc nomine appellatur:
μυσεῖδος Græcè, quod nomen hæcenus enumeratis Pha-
sibus ferè cunctis tribui solet.

7. Luna plusquam Lunata. Quintilis Aspectus. ◊.

8. Luna Adolescens.

9. Luna Dimidiata, Quadratus Aspectus. □. Dimidia,
secta Bisariam, Dimidiata, Bisida, Bisecta, Quadra, Qua-
drata, Quadratura, Semiplena, Dividua, Aequa portione
secta, Divisa, Dissecta, διζήμιον Græcè, quando dimi-
diam suæ Medietatis à Sole illuminatæ partem oculis vi-
sendam exhibet, & à Sole Circuli quadrante sive tribus
Signis distat. Astrologis Quadratura Luna, Vulgò Prima
Quadra. Ex Corniculata igitur in διζήμιον, Incrementum,

Phases Lunæ Decrescens.

HÆ Phases à Plenilunio ad Interlunium in Semicirculo
Luna Decrescens se invicem subsequentes, mon-
strant modum & quantitatem Luminis decrescens,
quod Luna Decrescens Terrestri Sphæra concedit. Hoc fit
ὀψιδος, qui Arato δεικνύμενον, & ὀπίωρ, quo Lu-
na posterioribus horis nocturnis lucet, & tanto minori
splendore effulget, quo magis decrescit, donec rursus ad
Novilunium abiens penitus silcat.

Plenilunium, Luna Plena, Luna Verno, Immensa Pleno
Orbe, ut Plinius eam nominat, μενείδης Græcis, quando
Luna in Apogæo, Medietatem sui Corporis, pleno semper

versus dextram convertere, si Sol ad Sinistram exi-
stat. Multiplices autem Phases Lunares, quas varia
Lunaris Corporis Elongatio à Sole varias & diversas cau-
satur, Astronomis aniam præbuerunt, ut, eas distin-
guendi causa, plures appellationes excogitarent, &
tam Phasibus, quam Aspectibus certa nomina imposue-
runt, quæ in hac Figura ob oculos posita paucis decla-
rabimus.

sive Ascensu Luminis successiva Lunam mutat, quam se-
quitur Figura ἀμφικύρτων, Gibba, Gibbera, Gibbosa, Gib-
berosa, Virique Gibbosa, Virique Curva, Virique Incur-
va, Virique Prætumida, In Orbem infinuata, ob Orbem,
quem refert, infinuatum, Plinio. Talem autem faciem
nanciscitur, quando ultra tertium Signum à Sole abijt,
atque ita quatuor Signa, sive quartam Zodiaci partem e-
mensa est, qui Luna habitus ab Astrologis Trinus Aspectus
nuncupatur. Linea enim recta à Sole in Lunam protensa
Zodiaci tertiam partem abscindit, faciemque hanc Luna
die ferè duodecimæ ætatis obtinet. Hæc tamen omnia
præcisè ad temporis momentum non restringantur oportet,
idecirco quod Luna non uno momento faciem suæ mu-
tationem iniens, sensim ac paulatim habentem ac statum
suum mutat, teste Ovidio, 15. Metamorphos. ita ca-
nente:

Nec par, aut eadem nocturna forma Diana,
Esse potest unquam, semperque hodierna sequente,
Si crescit, minor est: major si contrahit orbem.

Ipsa autem Luna Figura, ab Interlunio tempore usque ad
Quadraturam cornibus apparet, se Corniculatam esse &
καρπιδοῦς appellandam loquitur: Sicut post diximus
cornibus amissis in Gibbum excrescit, & Gibberosam, aut
ἀμφικύρτων, i. e. utrinque curvam sibi faciem esse testatur.
καρπιδοῦς igitur Faciem inter Novilunium & διζήμιον
suam ac ἀμφικύρτων inter hanc & Plenilunium tam crescen-
do, quam decrescendo conspiciendam præbet, sicut ex
Figura dicta in Typo evidentissimè patet.

10. Luna à Quadratura Recens, sive plusquam Bisecta,
quæ proximè Primam Quadraturam sequitur.

11. Luna Gibba. Aspectus Tridecilis. Altera post
Quadraturam Primam Luna.

12. Luna in Orbem infinuata. Aspectus Trigonus Δ. In orbem
quando Luna cum Sole in Trinum Aspectum incidit, sive
tertia Zodiaci parte, aut quatuor Signis integris ab eodem
abest.

13. Luna Incurvata, Sessquadrus Aspectus 1 1/2 proxima Incurvata.
post Trigonum Luna.

14. Luna Gibbosa. Biquintilis Aspectus.

15. Luna Gibberosa. Quincunx Aspectus.

16. Luna Adulta, quæ Phasi Luna oculo nudo semper
Lumine Plena apparet.

17. Luna ad Oppositionem vergens, Luna Figura proxima
Plenilunio, quando illa Soli opposita huic & Terræ Faciem
illuminatam obvertit.

radiorum Solarium lumine radiantem, Terreno Globo
totam conspiciendam porrigit. Tali Figurâ plenâ in con-
spectum prodire solet ætatis suæ decima quarta, aut, ut
longissimè, decima quinta die, postquam senescens dicitur,
pederentem formas illas, decrescendo & ad priores
à Sole distantias redeundo, prioresque Aspectus cum eo-
dem repetendo induens, quas paulò antè crescendo exue-
rat. Ut autem Interlunio tempore Soli Luna est propin-
quissima, & cum eo conjungitur, ita Plenilunio tempore
ab eo est remotissima, eademque in recta Linea opponi-
tur, Aspectusque hic est Oppositio.

1. Luna

Reliqua de-
crescens
Lunæ no-
mina.

1. Luna ab Oppositione Recens.
2. Luna decrescens.
3. Luna Gibberosa. Quincunx Aspectus.
4. Luna Gibbosa. Biquintilis Aspectus.
5. Luna incurvata Decrescens. Sessquadrus Aspectus.
6. Luna in Orbem infinuata Decr. Trigonus Aspectus Δ.
7. Luna Gibba. Tridecilis Aspectus.
8. Luna ad Quadraturam Properans.
9. Luna Bisecta, Quadratus Aspectus. Græcis διζήμιον, dissoluta, Bisecta altera, ubi Gibbosa seu ἀμφικύρτων Fi-

Aspectus
Lunæ &
Solis.

Aspectus Lunæ & Solis.

UT Phases, ita & Aspectus Lunæ & Solis Elongationi,
quæ à se invicem recedunt, originem suam acceptam
ferunt, ac sunt certi Stellarum inter se positus & situs in
Zodiaco, alias Configurationes dictæ, quos quinque tantum
agnoverunt Veteres: Coniunctionem puta, Oppositionem,
Quadraturam, Trigonum, & Sextilem. Octo alios his ad-
didit Keplerus, atque tredecim numero constituit, in
tres Classes sive Ordines digestas. Primo Ordini ut fortio-
res ac potiores annumerantur Coniunctio, Oppositio, Qua-
dratus, Sextilis, Semiflexus, & Trigonus. Secundi Ordinis
sunt Quintilis, Biquintilis, Quincunx, Decilis. Terti Ordinis,
Ocellis & Sessquadrus sive Triotilis.

1. Coniunctio est Aspectus Stellarum ex Terra conspecta-
rum, quo in eodem Zodiaci loco & gradu conveniunt:
notatur hoc signo. ☿.

2. Oppositio est Stellarum à diametro sibi oppositarum,
integrâ Zodiaci medietate, seu integris sex Signis à se in-
vicem distantium, & Terram intervenientem utrinque
aspicientium: Eius hæc est nota. ☿. Hi duo Aspectus
Solis & Lunæ ut plurimum Syzygia, reliqui verò Configu-
rationes nuncupari consueverunt.

3. Quadratus Stellarum Quadrante Zodiaci, sive 90. gra-
duum Arcu, aut tribus Signis à se invicem removet, & de-
signatur hæc natâ. ☿.

4. Sextilis hoc signo * notatus, sextâ Zodiaci parte,
sive duobus Signis, aut 60. graduum Arcu Stellarum di-
stantiam metitur.

5. Semiflexus Aspectus hæc natâ 1. insignitus, duode-
cimâ Zodiaci parte, sive 30. graduum intervallo, aut uno
intero Signo Stellarum disjunctas monstrat.

6. Trigonus sive Trinus Aspectus hoc Signo Δ insigni-
tus, Trientem Zodiaci, sive Arcum 120. gradus, aut qua-
tuor integra Signa continens, inter Stellarum se invicem
aspicientes intercedere, docet.

7. Quintilis, quem Pentagonus quinque suis lateribus ita
signat, ☿, quintâ Zodiaci parte, seu 72. graduum Arcu,
Stellas se mutuo aspicientes, disjungit.

8. Biquintilis Aspectus, duplo interstitio, quàm in A-
spectu Quintilis Stelle disparatæ fuerunt, sive 144. gra-

dua Luna finitur, & negat
Ultima Quadra.

10. Luna à quadratura recen-

11. Luna plusquam Lunata.

12. Luna Lunata, μυσιδος

13. Luna Curvata senescens

14. Luna Cornigera Decre-

15. Luna Falcata Decre-

16. Luna Corniculata Decr-

17. Luna Senex in Coniunctio-

duum Arcu eandem inter se
dicat.

9. Quincunx, quinque u-
duum Arcu, qui quinque Se-
Signa quinque integra com-
Stellas hoc Signo ☿. arguit.

10. Decilis seu Semiquintilis
parte, seu 36. graduum Arcu
Signo ☿ prodit, ac dimidi-
complectitur.

11. Tridecilis seu Sessquintilis
aquans, Stellas 108. gradu-
metientes, aut tribus Zodia-
tis, indicio suo manifesta-
tâ ☿.

12. Ocellis Aspectus signat
partem octavam, sive Arcum
inter Stellas mutuo aspectu
denti assignat.

13. Sessquadrus, sive Triotilis,
seu unum & dimidium
135. graduum Arcu definitur
vel ☿.

Keplerus in Harmonia Mundi
Efficacitatis diâcos Aspectus
omnium fortissimus est Ca-
Secundus aliquantò debili-
prior minus efficax Trini,
tus his viribus cedens, Quin-
Quintus ultimus, & debili-
decilis, Ocellis & Triotilis.

Quæstio hic occurrit, in
à Deo condita? In Novilunio
quia cursu suo Mensis defici-
dubio, cum Luna recens cre-
cepit, quandoquidem Men-
suum capere potuerunt.

Phasium Lunæ Schematismus.

Phasis sive Figura Luna est vel invisibilis, vel visibilis.

Invisibilis est vel ὀπίωρ, vel ὀνοδος.

ὀπίωρ sive Occultatio est, quando Luna, anteriore Hemisphaerio So-
cis radios, Hemisphaerio posteriore, Globo Terrestri objecto, occul-
tatur, & Compositio Luna; Lunaque ipsa ἐν τῇ γῆν τὴν ὀπίωρ & Νύκτα
appellatur.

ὀνοδος, sive Coniunctio, cum Luna Solis centro directè subiecta est
Pōte Silentem Lunam, vel Nullam, quia penitus non cernitur
enim partem illuminatam tunc temporis à Terreno Globo averfam a
que id propter non cernitur.

Visibilis Facies dicitur, estque vel Crescens, vel Consistens, vel Decrescens.

Crescens est vel Vicinior Coniunctioni, vel Vicinior Oppositioni.

Vicinior Coniunctioni est vel Corniculata vel Dimidiata.

Corniculata, alias Falcata, καρπιδοῦς apparet quarto die à Co-
nomis Aspectus Sextilis, ac Luna Crescentis Prima Quadra-
bes & Turca Soleam Equinam nuncupant.

002